

Grünberger Monatsblatt

MIESIĘCZNIK ZIELONOGÓRSKI

*Gazeta Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej w Zielonej Górze
Zeitung der Sozial-Kulturellen Gesellschaft der Deutschen Minderheit in Grünberg*

Nr 5

Mai/ Maj 2006

MORGENGEBET

Joseph von Eichendorff

O wunderbares, tiefes Schweigen,
Wie einsam ists noch auf der Welt!
Die Wälder nur sich leise neigen,
Als ging' der Herr durchs stille Feld.

Ich fühl mich recht wie neu geschaffen,
Wo ist die Sorge nun und Not?
Was mich noch gestern wollt erschaffen,
Ich schäm mich des im Morgenrot.

Die Welt mit ihrem Gram und Glücke
Will ich, ein Pilger, frohbereit
Betreten nur wie eine Brücke
Zu Dir, Herr, üben Strom der Zeit.

Und buhlt mein Lied, auf Weltgunst lauernnd,
Um schnöden Sold der Eitelkeit:
Zerschlag mein Saitenspiel, und schauernd
Schweig ich vor Dir in Ewigkeit.

MODLITWA PORANNA

Przekład: Kazimiera Hlakowiczówna

Jakaż głęboka, cudna cisza,
jakiż samotny jeszcze świat,
tylko lasami zakolysze
i polem – bożych kroków ślad.

Jest mi, jakbym dziś przyszedł na świat...
Gdzieżeś to, smutku, trosko – gdzie?
Wstyd mi, od kiedy świt zajaśniał,
wspominać zwątpień gorzkie dni e.

Pątnik, przemierzam szybko świat ten,
jego niedolę, brud i kwas,
o Boże – jak niepewną kładkę
do Ciebie przez burzliwy czas.

A jeśli wśród pochlębców stanie
pieśń ma, by zyskać świata żołąd,
to rozbij lutnię moją, Pani e,
by wiecznie w ciszy trwał mój hołd.

Wir Deutsche, welche wir hier in Polen groß geworden sind, kennen die deutsche Mythologie gar nicht. Unser „Grünberger Monatsblatt“ versucht, die Lücke in unserem Wissen in der deutschen Kultur Bewusstsein zu verkleinern. Wir beginnen mit der Sage von dem „Hörnenen Siegfried“. Sie wurde von **Heinrich Keck** bearbeitet.

I. Wie Siegfried hörnen ward.

In Niederland wohnte in uralter Zeit ein König namens Siegmund, der weithin berühmt war durch seine große Macht. Dessen Sohn hieß Siegfried. Der Knabe war von unbändiger Kraft, und all sein Trachten ging dahin, dass er in die Fremde zöge, um Abenteuer zu bestehen. Endlich gab der König dem Wunsche seines Sohnes nach und ließ ihn ziehen.

Siegfried kam bald in ein Dorf, das vor einem Walde lag. Dort verdang er sich bei einem Schmied, um sich Waffenschmieden zu lernen. Doch er schlug so gewaltig auf das Eisen, dass es zersprang und der Amboss in die Erde getrieben ward. Der Meister fürchtete sich deshalb vor ihm und suchte des wilden Gesellen sich wieder zu entledigen. Er schickte ihn daher in den nahen Wald zu einem Köhler. Unterwegs musste Siegfried an der Höhle eines gräulichen Drachen oder Lindwurmes vorbei, und dieser, dachte der Meister, würde den jungen Helden töten. Wirklich fuhr der Drache auf den nichtsahnenden Wanderer los; aber Siegfried wehrte sich und erschlug ihn. Darauf ging er weiter und geriet bald in eine Wildnis, in der es von Drachen, Kröten und andern giftigen Gewürm wimmelte. Ohne sich zu besinnen, riß er eine Menge der stärksten Bäume aus der Erde, warf sie auf die Untiere und zündete dann den ganzen Holzstoß an. Von der Glut begann die Hornhaut der Ungetüme zu schmelzen, und ein Strom von dieser Masse floß unter dem brennenden Haufen hervor. Neugierig tauchte Siegfried seinen Finger hinein, und siehe da, als die Masse erkaltet war, hatte ihn eine undurchdringliche Hornhaut überzogen! Da bestrich sich der Held den ganzen Leib aus diesem trägen Strom, und so ward er ganz mit Horn überzogen, also dass ihn kein Schwert verwunden konnte; nur zwischen den Schultern blieb auf dem Rücken eine Stelle, die er nicht zu erreichen vermochte. An dieser sollte er frühzeitig den Tod empfangen.

My Niemcy, którzy wyrosiliśmy w Polsce, wcale nie znamy niemieckiej mitologii. Nasz „Miesięcznik Zielonogórski” próbuje pomniejszyć lukę w naszej niemiecko-kulturalnej świadomości. Zaczynamy legendę o „Zygfyrdzie Rogopancernym”. Legenda przedstawiona została przez **Henryka Keck’a**.

I. Jak Zygfyrd uzyskał rogowy pancerz

W Niderlandzie w zamierzonym czasie mieszkał król imieniem Zygmun, który był szeroko rozslawiony ze względu na swoją moc. Jego syn nazywał się Zygfyrd. Chłopiec ten miał niespożyta siłę, a wszystkie jego dążenia zmierzały ku temu, by ruszyć w obce strony, gdzie chciałby doznać przygód. Wreszcie król przychylił się do życzenia swego syna i pozwolił mu ruszyć w drogę. Wkrótce przybył Zygfyrd do pewnej wsi, która leżała pod lasem. Tam wynajął się u pewnego kowala, by nauczyć się, jak kuje się broń. On walił jednak tak gwałtownie w żelazo, że ono się rozlatywało, a kowadło wepchnięte zostało w ziemię. Mistrz obawiał się go z tego powodu i kombinował, jak tu się pozbyć tego dzikiego osobnika. Dlatego posłał go do pobliskiego lasu do pewnego węglarza. Po drodze Zygfyrd będzie musiał przechodzić obok jaskini odrażliwego smoka, a ten, myślał sobie mistrz, niechybnie uśmierci młodego bohatera. Rzeczywiście smok nadleciał na tego niczego niespodziewającego się wędrowca, ale Zygfyrd się bronił i zabił go. Potem poszedł dalej i wkrótce wpadł w zagłębienie, w którym roilo się od smoków, ropuch i innych jadowitych płazów. Nie namyślając się wyrwał sporo najgrubszych drzew z ziemi i rzucił je na te gady, po czym podpalił ten stos drewna. Z żaru płomieni zaczęła stapiać się rogowa skóra tych potworów, a strumień tej masy spływał z pod tego stosu w jego stronę. Z ciekawości zanurzył Zygfyrd swój palec w tej masie i wtedy widzi, że gdy ta masa ostygła, palec był okryty nieprzebijalną skórą rogową! Wtedy posmarował sobie nasz bohater całe ciało w tym wolnosplywającym strumieniu i w ten sposób obciążony został w całości rogową skórą, tak że nie mogło go zranić żadne uderzenie mieczem; tylko na plecach między łopatkami pozostało jedno miejsce, do którego nie umiał dotrzeć. W tym miejscu miała go przedwcześnie osiągnąć śmierć.

Thumaczenie: Jan Grzegorzcyk

ZIELONA GÓRA – GRÜNBERG
ULICE I PLACE – STRASSEN & PLÄTZE

ULICA obecnie	STRASSE bevor	ULICA obecnie	STRASSE bevor
1 Maja	An der Lattwiese T.	Moniuszki	Räder Str. / Hospital Str.
Bankowa/ <i>Fornalskiej</i>	Freiheits Str.	Morelowa	Nabot Weg
Bema	Zeppelin Str./Saure Str.	Nad Łakami	Wiesen Weg
Plac Bohaterów	Freiheit Platz	Niepodległości	Bahnhof Str.
Plac Bohaterów Stalingradu	Stary Rynek	Ogrodowa	Garten Str.
Bolesława Chrobrego	Bismarck Str.	Owocowa	Frucht Str.
Botaniczna	Ochelhermsdorfer Str.	Piaskowa	Sand Str.
Braniborska	Deutsche Str.	Piastowska	Friedrichs Weg
Ceglana	Ziegelberg	Pięięznego	Neustadt Str.
Ciesielska	Züllichauer Str.	Pl. Pocztowy	Post Pl.
Chopina	Lindenberg	Pod Filarami	Post Str.
Dąbrowskiego	Schertenörfer Str.	Podgórna	Alt Kessler Weg
Długa	Lange Gasse	Powstańców W-wy	Ziethen Str.
Dolina Zielona	Thal Str.	Pl. Powstańców Wielkopolskich	Glasser Pl. + An der Plankmühle
Drzewna	Holzmarkt Str.	Przemysłowa	Kleine Fabrik Str.
Dworcowa/ <i>Walki Młodych</i>	Hatzfeld Str.	Przy Gazowni	An der Gasanstalt
Fabryczna	Große Fabrik Str.	Reja	Kliete Str.
Głowackiego	Blücher Str.	Sienkiewicza	Große Berg Str.
Grottgera	Herren Str. + Brotmarkt	Skargi Piotra	Adler Str.
Jana III Sobieskiego	Obertor Str.	Słowackiego	Löbtenz Str.
Jasińskiego	Schützenplatz Weg	Pl. Słowiański	Neumarkt
Jaskółcza	An der Lattwiese T.	Sorbska	Ribbech Str.
Jedności	Berliner Str.	Sowińskiego	Grün Str.
Jelenia	Untere Fuchsburg	Stary Rynek	Ring
Kasprowicza	Glasser Str.	Stefana Batorego	Lausitzer Str.
Kazimierza Wielkiego	Moltke Str.	Stroma	Hohe Str.
Kingi	Flur Str.	Strzelecka	Schützen Str.
Pl. Kolejarza	Adolf Hitler Platz	Średnia	Mittel Str.
Al. Konstytucji 3 Maja	Silberberg	Św. Jadwigi	An der Lunze
Kopernika	Seilerbahn	Św. Trójcy	Am Dreifaltigkeitskirchhof
Kościelna	Katholische Kirch Str.	Towarowa	Beuchelt Str. / Eisenbahn Str.
Kozuchowska	Freystätter Str.	Twardowskiego	Knappen Gasse
Krakusa	Mühl Weg	Tylna	Hinter Str.
Kraszewskiego	Kleine Berg Str.	Ułańska	Eberhard Str. / König Str.
Krawiecka	Neutor Str.	Walki Młodych	Dworcowa
Krośnieńska	Lessener Str.	Wandy	Kraut Str.
Krótką	Kurze Weg	Wawrzyniaka	Stadtmauer Str.
Kupiecka	Nieder Str.	Wazów	Rohrbusch Weg
Licealna	Maulbeer Str.	Wąska	Hohl Weg
Lisia	Obere Fuchsburg	Wiśniowa	Maulbeer Allee
Lisowskiego	Schul Str.	Wojska Polskiego	Kapellen Str.
Ludowa	Mangscht Str.	Wrocławska	Breslauer Str.
Lwowska	Hirtenberg Str. /Schwarzen Weg	Wyspiańskiego	Matthai Weg
Łużycka	Naumburger Str.	Zamkowa	Burg Str.
Mariacka	Klein Kirch Str.	Zielona	Am Schneider Berg
Masarska	Fleischer Str.	Zyty	Grüner Weg
Mickiewicza	Große Kirch Str.	Źródłana	Gesundbrunnen Str.
Młyńska	An der Maltemühle		

Grünberg / Zielona Góra

Bevorupřednio

Heute ..dzisiaj

Foto archiwum / dzisiejsze
Bolesław Bernaczek

Redaktionsanschrift / Adres Redakcji : ul W. Sikorskiego 4 / 110 , 65-454 Zielona Góra (PL),

Tel.+48 68 452 94 80 Fax : +48 68 452 94 81, E-mail : gruenberg@tskmn.pl , www.tskmn.pl

Elektron.Archiv / Archiwum Elektroniczne: http://www.tskmn.pl/gazetka_zg.php?cmId=39

Chefredakteur / Redaktor Naczelny: Bolesław Gustaw Bernaczek E-mail b.bernaczek@tskmn.pl

Redaktion / Redakcja: Dorota Laurentowska-Bohn E-mail bohn@tskmn.pl

Mirosława Krzyżanowska E-mail krzyzanowska@tskmn.pl

Korrektur / Korekta: Gudrun Lintzel GLintzel@t-online.de